

OPENBAAR MINISTERIE

College van procureurs-generaal

Postbus 20305, 2500 EH Den Haag

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Prins Clauslaan 16
2595 AJ Den Haag
T +31 88 699 11 00
www.om.nl

Datum	24 juni 2022	Bij beantwoording de datum en
Onderdeel	WBOM/TJK	ons kenmerk vermelden.
Ons kenmerk	WBOM/19016	
Uw kenmerk	nvt	
Onderwerp	Advies wetsvoorstel vergunningsplicht Wet publieke gezondheid	

Geachte (...),

Met een mail, d.d. 23 mei 2022¹, hebt u het College van procureurs-generaal gevraagd om te adviseren over een wetsvoorstel, inhoudende een wijziging van de Wet publieke gezondheid. Kort samengevat regelt het onderhavige wetsvoorstel een vergunningplicht voor faciliteiten die met poliovirus werken (bijvoorbeeld ten behoeve van de ontwikkeling van vaccins). Ten behoeve van sanctionering van overtreding van de vergunningplicht wordt voorzien in zowel een bestuurlijke boete (artikel 12k) als in een strafbepaling (artikel 68 Wpg). U vraagt het College specifiek of er opmerking zijn te maken bij de voorgestelde strafbepaling.

Het College is gaarne bereid om te adviseren over dit wetsvoorstel. Over de wettekst zelf heeft het College geen opmerkingen. De mogelijkheid voor een duale afdoening (zowel bestuurlijk als strafrechtelijk) is passend bij het mogelijke risico voor de volksgezondheid. Wel meent het College dat de mogelijkheden voor een strafrechtelijke vervolging vanwege het ontbreken van relevante gegevens op praktische bezwaren kan stuiten. Voorts behoeft de memorie van toelichting op een paar punten enige aanvulling.

¹ In een aanvullende mail, d.d. 7 juni 2022, heeft u aangegeven dat er inmiddels afstemming met het Ministerie van Justitie en Veiligheid heeft plaatsgevonden en dat dit heeft geleid tot enige aanpassingen van het wetsvoorstel. Het College zal zich in zijn bespreking richten op het voorstel zoals dat op 7 juni 2022 is verstuurd.

Ingeval er sprake is van een overtreding zal de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) alvorens een bestuurlijke boete op te leggen eerst met het openbaar ministerie af moeten stemmen of er mogelijk voldoende aanleiding is voor een strafrechtelijke vervolging. Het is in dit verband aan te bevelen dat in de memorie van toelichting dan ook de notie wordt opgenomen dat het openbaar ministerie bij deze afstemming ook zal beoordelen of er sprake is van een algemeen delict. Te denken valt bijvoorbeeld aan valsheid in geschrifte of oplichting.

Daarnaast meent het College dat het aanbeveling verdient om in de memorie van toelichting op te nemen dat als de IGJ het openbaar ministerie consulteert in het kader van de duale afdoening in verband met de constatering van overtredingen, de IGJ daarvoor het Expertisecentrum Medische Zaken (EMZ) van het openbaar ministerie kan benaderen.² Voor deze specifieke strafbaarstelling wordt bij het EMZ kennis gecentraliseerd en geborgd.

Op pagina 4 van de memorie van toelichting wordt beschreven dat artikel 39, eerste lid, van de Gezondheidswet zodanig wordt aangepast dat de IGJ bij de uitvoering van haar taak beschikt over bepaalde toezichtsbevoegdheden. Die bevoegdheden zal de IGJ kunnen ontleen aan het van overeenkomstige toepassing verklaarde artikel 5:15 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) dat de bevoegdheid verschaft tot het betreden van plaatsen. Tevens zal de IGJ, nog steeds volgens de memorie van toelichting, bij de vervulling van haar taak moeten kunnen beschikken over alle relevante informatie, zoals protocollen en interne rapportages. Daartoe zal de IGJ kunnen terugvallen op de van overeenkomstige toepassing verklaarde artikelen 5:16 en 5:17 Awb. Deze artikelen bevatten de bevoegdheid om inlichtingen te vorderen en om inzage te verkrijgen in zakelijke gegevens en bescheiden.

Het College voorziet op dit punt door het afgeleid beroepsgeheim van de IGJ een mogelijk praktisch probleem in de afstemming tussen IGJ en openbaar ministerie waar het gaat om de onderlinge communicatie en informatieoverdracht. Concreet: de IGJ stuit in haar toezichhoudend onderzoek op een mogelijke overtreding van de Wpg en doet onderzoek op basis van de hier genoemde mogelijkheden. Dit bevestigt de overtreding van, in dit geval artikel 12b van de Wpg. Dit feit is dual af te doen en vooraleer een bestuurlijke boete op te kunnen leggen moet de IGJ met het openbaar ministerie afstemmen. De informatie die de IGJ vergaard heeft is daarbij vermoedelijk ook relevant voor de afwegingen van het openbaar ministerie. Delen van de informatie zal op grond van het afgeleid medisch beroepsgeheim echter niet of moeizaam mogelijk zijn. En dit maakt de beoordeling door het openbaar ministerie erg ingewikkeld. De informatie die de

² <https://www.om.nl/onderwerpen/medische-zaken>

IGJ aan het openbaar ministerie aandraagt zal immers in de cruciale eerste fase het enige zijn wat het openbaar ministerie ontvangt ten behoeve van de afweging of een strafrechtelijke vervolging is geïndiceerd.

In dit verband wijst het College ook op een passage op pagina 12 van de memorie van toelichting. Daarin staat: "Overigens geldt dat, indien een bepaalde gedraging tevens een strafbaar feit is, de IGJ de overtreding voorlegt aan de officier van justitie (artikel 5:44 Awb). Als de officier van justitie bericht af te zien van strafrechtelijke vervolging of niet binnen dertien weken reageert, kan de IGJ besluiten om een bestuurlijke boete op te leggen." Overtreding van artikel 12b lid 1 is strafbaar gesteld in artikel 68 lid 4 Wpg. Indien een mogelijke overtreding van artikel 12b lid 1 is geconstateerd zal er afstemming moeten plaatsvinden tussen de IGJ en het openbaar ministerie. De memorie van toelichting noemt voor de indicatie van een strafrechtelijke vervolging: "Overtreding van de vergunningplicht kan evenwel ook strafrechtelijk worden gehandhaafd, indien de overtreding en de gevolgen daarvan van een dermate ernstige aard zijn dat strafrechtelijk optreden meer geïndiceerd is." De IGJ zal het openbaar ministerie in die gevallen van de relevante gegevens op de hoogte moeten stellen. De IGJ zal het openbaar ministerie in verband met de tenlastelegging en de straftoemeting ook moeten adviseren over de ernst van de (mogelijke) gevolgen van de overtreding. Het is de vraag of deze gegevensverstrekking en advisering, in verband met het afgeleide medische beroepsheim, wel mogelijk is.

Het College is van oordeel dat het openbaar ministerie in de gelegenheid moet worden gesteld om in voorkomende gevallen niet louter in theorie maar ook effectief in staat moet zijn om zijn strafrechtelijke taak te vervullen. Gelet hierop adviseert het College om in de memorie van toelichting nader in te gaan op de gegevensverwerking door de IGJ in het licht van de verstrekking van informatie aan het openbaar ministerie.

Hoogachtend,

M. Otte
procureur-generaal